

To: [redacted] 5.1.5 [redacted] 5.1.5 @minbuza.nl]
 From: [redacted]
 Sent: Mon 3/8/2021 4:14:37 PM
 Subject: Mediahorizon 8-14 maart
 Received: Mon 3/8/2021 4:14:56 PM

Woensdag zetten het Ursula von der Leyen, António Costa en David Sassoli hun handtekening onder een gezamenlijke verklaring over de Conference on the Future of Europe namens Commissie, Raad en Europees Parlement. Spottend heeft FD het over de “nu al legendarische toekomstconferentie van de EU”. Meer Brusselse media hebben moeite om zonder ironie over de conferentie te berichten. Want terwijl de Europese vaccinatiestrategie in het honderd loopt en lidstaten hun eigen koers varen, is het toch niet meer dan logisch dat de Unie zich opmaakt voor een “pan- continentale powwow”? En dan het gevonden compromis, dat zou je kunnen omschrijven als Brussel op zijn best — of op zijn slechtst. Want er zitten straks niet één, niet drie, niet zes, maar minimaal 24 mensen aan en om de knoppen van de conferentie (FD, NOS, Politico).

Brexit, terug van nooit weggeweest

De Brusselse pers is vooral in de weer met vaccins, de tekorten en exportbeperkingen. Daarover later meer, eerst een andere gouwe ouwe voor onze trouwe lezers. Want voor wie dacht dat Brexit achter de rug was, niets is minder waar. Zoals met vele gebroken huwelijken, is de ruzie nog niet voorbij zelfs nadat de scheiding is geregeld (Bloomberg). De spanningen nemen toe tussen Londen en Brussel over de gratieperiode voor grenscontroles tussen Groot-Brittannië en Noord-Ierland. Het VK heeft aangekondigd die unilateraal te verlengen, waarop een EU dreigement met juridische stappen natuurlijk niet kon uitblijven (Politico, Bloomberg, Volkskrant, FT). Klinkt bekend? Klopt, want de rel vormt bijna 1 op 1 een kopie van de ruzie afgelopen herfst toen Londen dreigde ministers unilateraal de mogelijkheid te bieden om het Noord-Ierland protocol op te heffen. Maar eveneens volgens bekend patroon keerde het VK, na een hoop stoere taal, alsnog op zijn schreden terug (Euractiv).

Neemt niet weg dat Boris Johnson zich andermaal onbetrouwbaar toont, aldus het commentaar van FD. Bijna dagelijks kwamen er afgelopen week uit Londen nieuwe unilaterale aankondigingen dat het VK zich niets gelegen laat liggen aan de Europese regels voor een gemeenschappelijke markt (Politico). Bloomberg probeert de spanningen te duiden en stelt dat Johnson onder druk staat vanuit zijn partij om het Noord-Ierse deel van de deal te verscheuren, met alle gevolgen van dien die verder gaan dan alleen politiek. Intussen roeren namelijk ook Noord-Ierse loyalistische paramilitairen groepen zich, voor Euractiv een reminder van hoe serieus de inzet is. Het verwijt van David Frost op de voorpagina van de Sunday Telegraph aan het adres van de EU dat het moet stoppen met mokken over Brexit, helpt niet om de spanning uit de lucht halen (Politico). In zijn ingezonden stuk scheidt Johnson's Europa adviseur op dat het VK nu al de voordelen ziet van controle over de eigen zaken. Het is makkelijk scoren voor Frost als hij de Britse vaccinatiecampagne aanhaalt en er fijntjes op wijst dat het VK gelukkig niet afhankelijk is van Europese afspraken (Telegraph). De kerstpiek aan overledenen lijkt alweer een vage herinnering.

Tot zover vaccinsolidariteit

De eenheid van de Unie ligt in duigen, kopte Figaro vorige week. Is het toeval dat de Europese landen die aan kop gaan in de vaccinaties het VK en Servië zijn? De vaccinatiestrategie moest eenheid, gelijkheid en solidariteit garanderen, maar daarin heeft het gefaald. Steeds meer landen gaan daarom op zoek naar alternatieven, maar het aantal opties is beperkt. Er wordt gekeken naar vaccins uit Rusland, China en ook India. Slowakije en Hongarije hebben het Sputnik vaccin al goedgekeurd en ook Tsjechië en Oostenrijk overwegen gebruik ervan (El Pais, FAZ, Handelsblatt).

Extra pijnlijk was het bezoek vorige week van de Deense premier Frederiksen en de Oostenrijkse kanselier Kurz aan Israël en de aankondiging van een alliantie met dat land. Volgens sommigen is die alliantie niet minder dan een motie van wantrouwen tegen de vaccinatiestrategie van de Commissie (Süddeutsche). Volgens anderen moet de trip vooral als symbolisch worden gezien. Frederiksen en Kurz zouden in eigen land willen uitstralen dat ze er meer dan anderen alles aan doen om vaccins voor hun bevolking veilig te stellen, maar daarmee bekritisieren ze wel indirect de EU (Politiken).

Rzeczpospolita is kritisch op de lidstaten die de Europese solidariteit ondermijnen. Het wijst erop dat juist de kleine EU-landen, die het meest profiteren van vaccinsolidariteit binnen de Unie, nu als eerste de eenheid verbreken en elders op zoek gaan naar vaccins. Het is een teken van afnemend vertrouwen in de EU. Maar het aangaan van samenwerking met landen als China en Rusland vraagt mogelijk om riskante politieke toezeggingen en bovendien zijn de vaccins nog niet goedgekeurd door EMA (Rzeczpospolita, Handelsblatt).

Intussen ziet Brussel met lede ogen aan hoe Rusland en China vaccins inzetten als diplomatiek drukmiddel. Afgelopen week gingen de beelden de wereld over van een Russisch militair vliegtuig op een vliegveld in Slowakije waaruit dozen met het Sputnik vaccin werden uitgeladen. Het enige wat Brussel kan doen is duidelijk maken dat Rusland en China hun eigen bevolking nog niet op een serieuze manier vaccineren (NOS). Les Echos wil van de Commissie weten of het het gebruik van Russische en Chinese vaccins als een gezondheidsrisico ziet en of het ertoe kan leiden dat landen die deze vaccins bestellen kunnen worden uitgesloten van het Europese vaccinatieprogramma.

Italiaans spierballenvertoon

Internationale spanningen dreigen verder op te lopen door de blokkade door Italië van de export van 250.000 Astra Zeneca vaccins naar Australië, een besluit dat door de Commissie werd geaccordeerd (El Pais, FT). De vrees is dat de competitie voor vaccins hierdoor nog verder escaleert en de eerlijke distributie van vaccins onder druk komt te staan (NYT). De pers in Brussel zit met vragen: Wat is er aan de blokkade vooraf gegaan (Agence Europe)? Zitten er andere beslissingen in de pijplijn om transporten van Astra Zeneca te blokkeren (Dagebladet Borsen)? Welk signaal gaat hier vanuit richting landen als Japan en Canada die al eerder hun zorgen uitten over de handelsbeperkende maatregelen en bestaat het gevaar dat dit uitmondt in een vaccin handelsoorlog (Telegraph)?

In reactie op die vragen doet de Commissie haar best om de indruk weg te nemen dat het dwarsligt bij de uitvoer van coronavaccins (FD). Het gaat in dit specifieke geval om een betrekkelijk bescheiden aantal vaccins, maar het signaal aan *big pharma* is helder (Repubblica). Volgens NRC is het nu wachten op de volgende lading die het continent niet mag verlaten. De krant ziet in het besluit de hand van de nieuwe Italiaanse premier Mario Draghi, die al tijdens zijn eerste EU-videotop onlangs een spectaculaire entree maakte door fel van leer te trekken tegen farmaceuten en de EU verweet te soft te zijn.

The Telegraph laat niet na nog wat te stoken. Want is het niet vreemd om vaccinexporten te blokkeren, terwijl binnen de EU niet eens alle beschikbare voorraden worden gebruikt? Een pijnlijke vraag voor de Commissie. Wat zijn eigenlijk de politieke gevolgen van de vaccintekorten, wil Die Presse weten? De krant heeft het over een "monumentaal falen" van de EU en noemt het ondragelijk dat er geen persoonlijke gevolgen zijn. De krant vraagt zich af hoe commissievoorzitter Von der Leyen als politiek verantwoordelijke nog kan aanblijven.

VDL klampt zich vast aan het perspectief van grotere leveringen aan het einde van het eerste kwartaal. Maandag kondigde de commissievoorzitter in de Stuttgarter Zeitung and Stuttgarter Nachrichten aan dat de EU vanaf volgende maand kan rekenen op 100 miljoen doses per maand. Cynisch merkt NRC op dat de voorspelling van Von der Leyen volgt op het succes van al haar eerdere glanzende beloftes.

Alleen op reis met vaccinatiebewijs?

Geen wonder dus dat Von der Leyen en de Commissie de focus proberen te verleggen naar de 'Digital Green Pass', waarmee veilig reizen in de EU mogelijk moet worden gemaakt. Media constateren dat het idee voor een Europees gezondheidspaspoort, waar veel hoofdsteden enkele dagen eerder nog terughoudend over waren, nu plots een plaats op de Brusselse agenda heeft (Die Presse, La Stampa, Il Corriere). Veel details van de plannen zijn nog onduidelijk, maar zeker is dat de Commissie zal moeten zien te navigeren tussen de uiteenlopende vaccinatiestrategieën, technische moeilijkheden, privacy zorgen en morele dilemma's (Politico, Bloomberg). Als de ontwikkeling van de corona-apps vorig jaar als voorbeeld dienen, dan mag de Commissie de borst nat maken (Politico). IT experts schatten gemiddelde ontwikkelingsduur al snel op 9 maanden (RTL); hoe de Commissie dit sneller denkt te doen blijft een raadsel. Dat gezegd hebbende, het staat op de agenda en dus moeten lidstaten er iets mee. En als de Commissie niets doet dan slaan sommige lidstaten opnieuw een eigen weg in, zo vertrouwde VDL de pers afgelopen week toe, dus de Commissie kan niet anders dan handelen. Ook al vonden de leiders tijdens de VTC eind februari nog uitdrukkelijk iets anders.

WVTTK

-Dinsdag is de Amerikaanse klimaatgezant John Kerry in Brussel voor overleg met de Commissie over afstemming van de inzet voor de COP26 in Glasgow later dit jaar. De komst van Kerry is opnieuw een teken van een herstel in EU-VS verhoudingen. Het bezoek komt enkele dagen nadat Biden en Von der Leyen afspraken om de wederzijdse tarieven op elkaars producten op te schorten. Dat betekent volgens Bloomberg niet dat de trans-Atlantische alliantie weer volledig op de rails staat. Verschillen van inzicht zijn er nog altijd op strategische gebieden zoals China en gasimport. Maar Washington en Brussels staan wel op min of meer op gelijke voet als het gaat over klimaat. De inzet van de gesprekken zal dan ook zijn hoe de rest van de wereld te overtuigen om de klimaatambities op te trekken.

-Zondag zijn de deelstaatverkiezingen in Baden-Wuerttemberg. De pers is vooral benieuwd naar de steun voor de Groenen en is benieuwd of de partij het momentum richting de Bondsdagverkiezingen van september en mogelijke regeringsdeelname kan doorzetten (FT). Peilingen geven de Groenen een voorsprong van 11%, waar de partijen zeven weken geleden nog op gelijke hoogte stonden (Bild, FAZ)

-België heeft zich aangesloten bij de zaak die Malta aanhangig heeft gemaakt bij het Europees Hof van Justitie tegen Europese regels over cabotage die in 2022 ingaan. De nieuwe regels zouden sociale dumping en oneerlijke concurrentie in de transportsector moeten aanpakken, maar België vreest dat het verdienmodel van de eigen transportbedrijven onderuit wordt gehaald (De Standaard).

-Publico bericht over het grote aantal fysieke bijeenkomsten dat de Portugese regering organiseert in het kader van het EU-

voorzitterschap. Critici stellen niet alleen vragen bij de veiligheid vanwege COVID, maar ook gemaakte kosten en contracten.

-Het Europees Parlement houdt deze week een plenaire sessie in Brussel. Maandag debatteert het EP over het initiatiefrapport van ^{5.1.2e} Wolters die bedrijven wereldwijd verplicht rekening te houden met mens en milieu. Woensdag is de stemming. Maandag spreekt het EP ook over een 'EU carbon border adjustment mechanism' (CBAM), een koolstofheffing op EU-import uit landen met lagere klimaatdoelen die WTO-compatibel is (FD). De NOS en FD wijzen ook op het debat woensdag over toezicht op visvangst. Het EP zou niets te moeten hebben van het Commissieplan om camera's op vissersboten te plaatsen.

-Maandag stemt het Europees Parlement ook over opheffing van de immuniteit van MEP en ex-president van Catalonië Carlos Puigdemont en twee andere oud-kabinetsleden. In interviews met JDD en Politico zegt Puigdemont niet te vrezen voor uitzetting en kondigt hij aan procedures aan te spannen bij het Europese Hof en Belgische rechtbanken.

-Is de Fidexit uit de Christendemocratische EVP dan toch een feit. Nog voordat de EVP haar nieuwe interne partijregels definitief kon aannemen, kondigde Hongaars premier Orbán aan zijn 12 Fidez-MEPs uit de Europese fractie terug te trekken (Politico). Of de MEPers zich ook definitief terugtrekken uit de moederpartij is nog onduidelijk, al lijkt het daar wel steeds meer op, schrijft NRC.

-Rommelt het binnen Renew. Volgens Euractiv zou de oude ALDE niet te spreken zijn over de Renew fractie en afsplitsing dreigen. Geen rook zonder vuur en inderdaad zouden enkele oudgedienden niet blij zijn met hun nieuwe rol. Hoofdrospelers: In 't Veld, Pfautmans en Verhofstadt. Dat vraagt om ingrijpen door partijleider Ciolos maar diens stijl laat dat niet toe en dus is er vrij spel voor onvrede; zeker na het echec rondom de toekomstconferentie. Daarvoor zal de prijs later dit jaar vereffend worden wanneer Weber het stokje beoogt over te nemen van Sassoli agv de juli 2019 afspraken.

-Trekt de Nederlandse verkiezingsstrijd langzaamaan toch belangstelling. De interviewverzoeken stromen binnen en de eerste analyses worden deze week verwacht. De Standaard beet het spits af: "Nederland lijkt al decennia toleranter dan het werkelijk is".

Agenda's

- **Raad:** <https://www.consilium.europa.eu/nl/press/calendar/>
- **Commissie:** https://ec.europa.eu/commission/commissioners/calendar/2_en
- **Europees Parlement:** www.europarl.europa.eu/news/nl/agenda/
- **PVEU:** <https://247.plaza.buzaservices.nl/subject/BRE-WO/Lists/EU%20kalender%20PVEU/calendar.aspx>

Groeten uit Brussel,

5.1.2e

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.